

26 Şubat 1966 tarihinde Bern'de imzalanan Yolcuların ölmeleri ve yaralanmaları halinde Demiryollarının sorumluluğu ile ilgili 25 Şubat 1961 tarihli, 539 sayılı Kanunla kabul edilen Demiryolları ile yolcu ve bagaj taşımalarına mütaallik Milletlerarası Andlaşmaya (CIV) Ek Andlaşmanın, Protokollerin ve Nihai Andlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 4 . 3 . 1969 - Sayı : 13139)

No.
1107

Kabul tarihi
18 . 2 . 1969

MADDE 1. — 25 Şubat 1961 tarihli demiryolu ile yolcu ve bagaj taşımalarına mütaallik milletlerarası andlaşmaya (CIV) ek, 26 Şubat 1966 tarihinde Bern'de imzalanan yolcuların ölmeleri ve yaralanmaları halinde demiryollarının sorumluluğu ile ilgili andlaşmanın, protokollerin ve nihai andlaşmanın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Yolcuların ölmeleri ve yaralanmaları halinde demiryolları sorumluluğu ile ilgili 25 Şubat 1961 tarihli, Demiryolları ile yolcu ve bagaj taşımalarına mahsus milletlerarası andlaşmaya Ek andlaşma

Aşağıda imzası bulunan yetkili delegeler, Milletlerarası bir taşıma sırasında vukubulan ve ölüm, yaralama veya bir yolcunun bedeni veya fikri bütünlüğüne hanel getiren ve yolcunun yanında olup hasara uğramasına veya kaybolmasına sebebolan zararlar halinde, demiryollarının sorumluluklarına dair nizamların birleştirilmesinde fayda gördüklerinden,

25 Şubat 1961 tarihli Demiryolu ile yolcu ve bagaj taşımalarına ait Milletlerarası Andlaşmayı (CIV), ek bir andlaşma ile tamamlamaya karar vermişlerdir ve aşağıdaki maddelerde mutabık kalmışlardır.

Madde — 1.

Uygulama alanı

Paragraf 1. — İşbu andlaşmaya göre «yolcu» tâbirinden aşağıdaki mânalar anlaşılır.

a) 25 Şubat 1961 tarihli, Demiryolları yolcu ve bagaj taşımalarına mahsus Milletlerarası andlaşmaya (CIV) uygun olarak taşınan yolcular,

b) 25 Şubat 1961 tarihli, demiryolları ile eşya taşımalarına mahsus Milletlerarası Andlaşmaya (CIM) uygun olarak taşınan eşyaya refakat edenler,

İşbu andlaşmaya katılan bir devletin ülkesi üzerinde meydana gelen bir kaza neticesinde, yolculara vâkı olan zararların, demiryollarına ait sorumluluğunu, bu andlaşma tanzim eder.

Paragraf 2. — Her akıt Devlet işbu andlaşmayı imzaladığı veya tasdiknameleri yahut bu andlaşmaya katıldığı gösteren belgeleri tevdi ettiği sırada kendi tab'ası olan veya mutaden bu memlekette ikamet eden yolculardan, memleketin topraklarında vukua gelen kazalarda zarara uğrıyanlara, işbu andlaşmayı uygulamamak hakkını mahfuz tuttuğunu beyan edebilir.

Madde — 2.

Sorumluluğun şümulü

Paragraf 1. — Yolcunun, arabadan inerken, arabaya binerken yahut arabada bulunduğu sırada, demiryolu işletmesi ile ilgili bir kaza sebebi ile, ölmesi, yaralanması yahut fikri veya bedeni bütünlüğüne hanel gelmesinden doğacak zarardan, demiryolu sorumludur.

Demiryolu, bundan başka, böyle kazaya uğrıyan yolcunun üstündeki veya hayvanlar dâhil, yanında bulundurduğu el bagajlarının hasarından veya tamamıyla veya kısmen kaybolmasından meydana gelecek zarardan da sorumludur.

Paragraf 2. — Eğer kaza, demiryolunun, durumun özelliklerinin gerektirdiği gayretini gösterse dahi engel olamayacağı veya sonuçlarına çare bulamayacağı işletme dışı sebeplerle meydana gelmişse, demiryolu bu sorumluluktan kurtulur.

Paragraf 3. — Demiryolu, kazanın bizzat yolcunun kendi hatasından veya bunun, yolcuların normal hareketlerine uymıyan davranışından meydana geldiği nisbette, sorumluluktan kısmen veya tamamen kurtulur.

Paragraf 4. — Eğer kaza, demiryolundan gayrı, bir üçüncü şahsın, demiryolunun, durumun özelliklerinin gerektirdiği gayretini gösterse, dahi önlüyemeyeceği ve sonuçlarına çare bulamayacağı, tutumundan ileri gelmişse, demiryolu, bu sorumluluktan kurtulur.

Demiryolu, yukardaki fıkraya göre sorumluluktan kurtulamıyorsa, bu andlaşma hükümleri dâhilinde kalmak ve üçüncü şahsa muhtemel rücu hakkına hanel gelmemek üzere her türlü sonuçtan sorumludur.

Paragraf 5. — İşbu andlaşma, birinci paragrafta öngörülmiyen halleden dolayı demiryoluna düşebilecek sorumluluğa tesir etmez.

Paragraf 6 — Bu Andlaşmaya göre «sorumlu demiryolu», CIV nin 59 ncu maddesinde öngörülen hatlar listesine göre, üzerinde kazanın meydana geldiği hattı işleten demiryoludur. Eğer, mezkûr listeye göre iki demiryolunun müşterek işletmesi söz konusu ise, bu demiryollarından her biri sorumludur.

Madde — 3.

Yolcunun ölümü halinde zarar - ziyan

Paragraf 1 — Yolcunun ölümü halinde zarar - ziyan şunları kapsar :

- a) Ölümünden sonra yapılan ve özellikle cesedin taşınması, gömülmesi ve yakılmasına ait zaruri masraflar;
- b) Eğer, ölüm hemen vukubulmamışsa, 4 ncü maddede yazılı zarar - ziyan.

Paragraf 2 — Yolcunun ölmesi ile, kanuna göre, bakmaya mecbur olduğu veya ilerde olacağı kimseler, bu bakımdan mahrum kalmışlarsa, onların bu kaybını da tazmin etmek gerekir. Kanunen yükümlü olmadığı halde, yolcunun, bakımını üzerine aldığı kimselerin, zarar - ziyana mütaallik dâva hakları, millî hukuka tâbidir.

Madde — 4.

Yolcunun yaralanması halinde zarar - ziyan

Yolcunun yaralanması yahut bedenî ve fikrî bütünlüğüne hâlel gelmesi halinde, zarar - ziyan aşağıdaki hususları ihtiva eder :

- a) Zaruri masraflar, bilhassa tedavi ve taşıma masrafları,
- b) Gerek kısmen veya tamamen çalışmama durumunun, gerekse ihtiyaçların artmasının sebebolduğu zararın telâfisi.

Madde — 5.

Diğer zararların karşılanması

Millî hukuk 3 ve 4 ncü maddelerde yazılı olanlardan gayrı ve bilhassa ruhî, bedenî ve estetik zararlar dolayısıyla, demiryolunun, ne zaman ve ne miktarda zarar - ziyan ödeyeceğini tâyin eder.

Madde — 6.

Yolcunun ölmesi ve yaralanması halinde zarar - ziyan şekli ve sınırı

Paragraf 1 — 3 ncü maddenin 2 nci paragrafında ve 4 ncü maddenin b) harfinde öngörülen zarar - ziyan nakden ödenir; bununla beraber, Millî Hukuk, irat tahsisine müsaade ediyorsa, kazaya uğramış olan yolcunun veya 3 ncü maddenin 2 nci paragrafında belirtilen hak sahiplerinin talepleri halinde, zarar - ziyan, irat tahsisi şeklinde olabilir.

Paragraf 2 — Birinci paragrafta göre tahsis edilecek zarar - ziyan miktarı millî hukuka göre tâyin edilir. Bununla beraber, bu Andlaşmanın uygulanması için, millî hukukun 200 000 Franktan aşağı bir âzami had tâyin ettiği hallerde, yolcu başına nakit veya senelik irat olarak, âzami 200 000 Franklık bir had tâyin edilmiştir.

Madde — 7.

Eşyanın hasarı veya ziyan halinde zarar - ziyanın tahdidî

Bu Andlaşmanın hükümlerine göre, kaza kurbanı yolcunun üstündeki eşyanın veya hayvanlar dâhil, yanında bulundurduğu el bagajlarının hasarı, yahut kısmen veya tamamen kaybından dolayı zarar - ziyan ödenmesi demiryollarına yüklenildiği zaman, şahıs başına 2 000 Franklık bir meblâğa kadar, zararın tazmini talebinde bulunulabilir.

Madde — 8.

Hile veya ağır kusur halinde zarar - ziyan miktarı

Eğer zarar demiryolunun hilesi veya ağır kusurundan ileri gelmişse, işbu andlaşmanın 6 ve 7 nci maddeleri hükümleri veya tazminatı muayyen miktar olarak tahdideden millî hukuk hükümleri uygulanmaz.

Madde — 9.

Tazminat faizleri ve tazminat iadesi

Paragraf 1. — Hak sahibi, % 5 nisbetinde yıllık tazminat faizi talebedebilir. Bu faizler, idari mutalebe gününden veya idari mutalebede bulunmamışsa dâvaman açıldığı günden başlar. Bununla beraber, 3 ve 4 ncü maddeler gereğince, ödenecek tazminatta, faizler, bunların tesbitine yarıyacak olayların vukua geldikleri gün, mutalebe veya mahkemeye müracaat gününden daha sonra ise, o günden başlar.

Paragraf 2. — Haksız olarak alınmış olan her tazminat geri verilecektir.

Madde — 10.

Sorumluluğu sınırlandırma yasağı

İşbu andlaşma gereğince, demiryollarının, tamamiyle veya kısmen, sorumluluktan, bidayeten muaf tutan veya demiryollarına tereddübedecek ispat külfetini; karşı tarafa yükliyecek mahiyette olan veya 6 nci maddenin 2 nci paragrafı ile 7 nci maddede tesbit edilmiş bulunan hadlerden daha aşağı hadler koyan tarife hükümleri ile demiryolu ve yolu arasında aktedilmiş özel anlaşmalar hükümsüzdür.

Madde — 11.

Demiryolunun memurları dolayısıyla sorumluluğu

Demiryolu, hizmetindeki memurlardan ve üzerine aldığı bir taşımaman yapılması için kullandığı diğer kişilerden sorumludur.

Bununla beraber, demiryolu memurları, yolcuların isteği üzerine onlara, demiryollarına aid olmayan hizmetler görürlerse, bu hizmeti yaptıkları yolcular hesabına hareket etmiş sayılırlar.

Madde — 12.

İşbu andlaşmada öngörülmiyen dâvaların açılması

2 nci maddenin birinci paragrafında öngörülen hallerde, ne sıfatla olursa olsun sorumluluğa ait her dâva, ancak, işbu andlaşma ile tâyin edilen şartlar ve sınırlar içinde, demiryolu aleyhine açılabilir.

11 nci madde gereğince demiryolunun sorumlu bulunduğu kişiler aleyhine açılacak her dâva için de durum aynıdır.

Madde — 13.

İdari mutalebeler

Paragraf 1. — Bu andlaşmaya göre yapılabilecek zarar - ziyan mutalebeleri ihtiyaridir; mutalebeler, idare merkezi bu andlaşmaya iştirak eden devletlerden birinin toprakları üzerinde olmak şartıyla aşağıdaki demiryollarından birisine yapılabilir.

1. — Sorumlu demiryoluna; 2 nci maddenin 6 nci paragrafına göre iki demiryolu sorumlu ise bunlardan birisine :

2. — Çıkış demiryoluna;
3. — Varış demiryoluna;
4. — Yolcunun ikametgâhının bulunduğu veya mutaden oturduğu memleketteki demiryoluna.

Paragraf 2. — Mutalebeler yazılı olarak yapılmalıdır. Hak sahibinin mutalebesine eklemeyi uygun göreceği bütün belgelerin ya asılları veya suretleri ibraz olunmalıdır. Suretler, demiryolunun talebi halinde, usulüne uygun şekilde tasdik ettirilir.

Madde — 14.

Aleyhine dâva açılabilir demiryolu

Bu andlaşmaya dayanan zarar - ziyan dâvaları, ancak, sorumlu demiryolunun aleyhine açılabilir.

İki demiryolunun müşterek işletmesi halinde, mutalebeyi yapacak olan kimse bunlardan birisini tercih edebilir. Bu tercih hakkı onlardan birisi aleyhine dâva açılır açılmaz düşer.

Madde — 15.

Salâhiyet

İşbu andlaşmaya dayanan dâvalar, Devletlerarası Andlaşmalarda veya imtiyaznamelerde aksine bir hüküm bulunmadıkça, yolcunun kazaya uğradığı devletin yetkili mahkemesinde açılabilir.

Madde — 16.

Dâvanın düşmesi

Paragraf 1. — Hak sahibi eğer yolcunun kazaya uğradığını, zarar olduktan sonra üç ay içerisinde, 13 nci maddeye göre idari mutalebenin yapılabileceği demiryollarından birisine bildirmezse dâva hakkını kaybeder.

Kaza hak sahibi tarafından şifahi bildirildiği takdirde, kazanın şifahi bildirildiği demiryolu tarafından kendisine, bunu tesbit eden bir belge verilmelidir.

Paragraf 2. — Bununla beraber, aşağıdaki hallerde dâva düşmez :

- a) Birinci paragrafta öngörülen müddet içerisinde, hak sahibi 13 nci maddenin 1 nci paragrafında belirtilen demiryollarından birisine bir idari mutalebe tevdi etmişse;
- b) Hak sahibi, kazanın, demiryollarına ait bir hatadan ileri geldiğini ispat etmişse;
- c) Kazanın vuku, hak sahibine isnadilemeyecek sebepler dolayısıyla bildirilememiş veya geç bildirilmişse,
- d) Birinci paragrafta öngörülen müddet içerisinde, sorumlu demiryolu, veya 2 nci maddenin 6 nci paragrafı gereğince iki demiryolu sorumlu olduğu takdirde bunlardan biri, kazanın vukuundan bir başka yolla haberdar olmuşsa.

Madde — 17.

Dâvada zamanaşımı

Paragraf 1. — İşbu andlaşmaya göre; zarar - ziyandan mütevellit dâvalar aşağıdaki durumlarda zamanaşımına uğrar:

- a) Kaza kurbanı için, kazanın vukuunun ertesi gününden hesaplanmak üzere 3 sene;
- b) Diğer hak sahipleri için, kazanın vukuunun ertesi gününden hesaplanmak üzere, 5 seneyi geçmemek şartıyla, kaza kurbanının ölümünün ertesi gününden itibaren 3 sene.

Paragraf 2. — 13 nci maddeye uygun olarak, demiryoluna gönderilen idari mutalebeden 1 nci paragrafta öngörülen üç zamanaşımı, demiryollarının bu mutalebeyi yazılı olarak ret ve

buna ilişik belgeleri iade ettiği güne kadar durur. Mutalebenin kısmen kabulü halinde, zaman aşımı ancak mutalebenin ihtilâflı kalan kısmı için tekrar işlemeye başlar. Mutalebenin veya cevabın alındığının ve belgelerin geri verildiğinin ispatı, bunu dermeyan eden tarafa düşer.

Aynı işle ilgili sonradan yapılan mutalebeler zaman aşımını durdurmaz.

Paragraf 3. — Zaman aşımına uğramış dâva, mukabil dâva veya defi şeklinde dahi olsa tekrar açılmaz.

Paragraf 4. — Yukardaki hükümler saklı kalmak üzere, zaman aşımı milli hukuk tarafından tanzim edilir.

Madde — 18.

Millî Hukuk

Paragraf 1. — İşbu andlaşmada bulunmayan hükümler için milli hukuk tatbik edilir.

Paragraf 2. — Bu andlaşmanın uygulanmasında milli hukuk «tâbirinden, yolunun kazaya uğradığı ülkenin tabi bulunduğu devletin kanunları ve kanuni çatışmalarla ilgili nizamları anlaşılır.

Madde — 19.

Usule dair genel kaideler

Bu andlaşmanın uygulanmasını gerektiren bütün ihtilâflı durumlarda takibedilecek usul, andlaşmada mevcut muhalif hükümler saklı kalmak şartıyla, yetkili mahkemede cari olan usuldür.

Madde — 20.

Hükümlerin infazı, teminat

Paragraf 1. — İşbu andlaşma hükümleri gereğince, yetkili hâkim tarafından, ilgili tarafların huzurunda veya gıyabında verilen kararlar, bu hâkimler tarafından tatbik olunan kararlar gereğince, katiyet kesbedince ve ilgili devlette mecburi kılınan formaliteler tamamlanır tamamlanmaz, diğer Âkîd Devletlerin her birinde infazı mecburi olur.

Dâva esasının yeniden incelenmesi isteği kabul edilmez. Bu hüküm, ne muvakkaten infaz mecburiyeti bulunan mahkeme kararlarına, ne de dâvasının reddi dolâyısıyla bir dâvacı aleyhine, mahkeme masraflarından fazla olarak hükmedilen zarar ziyan mahkûmiyetlerine uygulanmaz.

Hakkında adli bir tutanak tutulmuş olup anlaşmazlığa son vermek maksadiyle yetkili hâkim önünde taraflar arasında akdedilen uyuşma mu'taveleleri, karar değerindedirler.

Paragraf 2. — İşbu andlaşmaya dayanan dâvalar dolayısıyla, hare ve masrafların tediyesini karşılamak üzere teminat istenemez.

Madde — 21.

Para birimi

İşbu andlaşmada frank olarak gösterilen meblâğlar gramın 10/31 ağırlığında ve 0,900 ayarındaki altın franga ait telâkki edilir.

Madde - 22.

Karma taşımalar

Paragraf 1. — 2 nci paragraftaki hüküm saklı tutulmak şartı ile, bu andlaşma, CIV nin 59 neu maddesinde öngörülen hatlar listesinde yazılı gemi ve otomobil servisleri hatları üzerindeki taşıma esnasında meydana gelmiş zararlara uygulanmaz.

Paragraf 2. — Bununla beraber, demiryolu araçları feribot tarafından taşındıklarında, işbu andlaşma, yolcuların bu araçlarda buldukları, bu araçlara girdikleri veya çıktıkları esnada meydana gelmiş, demiryolu işletmesi ile ilgili kazanın sebebiyet verdiği ve 2 nci maddenin 1 nci paragrafında gösterilen zararlara uygulanır.

Bu paragrafın uygulanmasında, «kazanın top-raklarında meydana geldiği Devlet» tâbirinden, feribotun bayrağını taşıdığı devlet, mânası anlaşılır.

Paragraf 3. — Demiryolu, istisnai sebeplerle işletme faaliyetini; muvakkaten tatil etmek zorunda kalırsa ve yolcuları başka bir nakil vasıtası ile taşır veya taşıtırsa, bu nakil vasıtasına taallük eden hukuka göre sorumludur.

Bununla beraber, işbu andlaşmanın 13 ilâ 17, 18 paragraf 2, 19 ve 20 nci maddeleri hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Madde — 23.

Nükleer kaza halinde sorumluluk

Zarar bir nükleer kazadan ileri gelmişse ve Âkâd bir Devlette yürürlükte bulunan ve nükleer enerji alanında sorumluluğu düzenliyen özel hükümler gereğince, nükleer bir tesisin işleticisi veya yerine kaım olan başka bir kişi bu zarardan sorumlu ise demiryolu, bu andlaşma gereğince kendisine düşen sorumluluktan kurtulur.

Madde — 24.

İşbu andlaşma 21 - 26 Şubat 1966 tarihinde Bern'de toplanan Konferansta temsil olunmaya davet edilen devletlerin imzasına 1 Temmuz 1966 tarihine kadar açıktır.

Madde — 25.

Tasdik ve yürürlüğe giriş

İşbu andlaşma tasdik edilecek ve tasdika mütaallik belgeler mümkün olduğu kadar kısa zamanda İsviçre Hükümetine tevdi edilecektir.

İşbu andlaşma onbeş devlet tarafından tasdik edildiği zaman, İsviçre Hükümeti Andlaşmanın yürürlüğe konması imkânını tetkik etmek maksadiyle ilgili hükümetlerle temasa geçecektir.

Madde — 26.

Katılma

İşbu andlaşmayı imza etmemiş bulunan ve 25 Şubat 1961 tarihli demiryolları ile yolcu ve bagaj taşımalarına mütaallik milletlerarası andlaşmaya (CIV) üye bir devlet, eğer bu andlaşmaya katılmak isterse, iştirak etmiş bulunan devletlere bilgi verecek olan, İsviçre Hükümetine müracaat edecektir.

Her katılma, İsviçre Hükümetinin, bu katılma talebinin andlaşmayı imzahyan devletlere bildirdiği tarihten bir ay sonra hüküm ifade eder.

Madde — 27.

Süre ve gözden geçirme

İşbu andlaşmanın süresi, 25 Şubat 1961 tarihli, demiryolları ile yolcu ve bagaj taşımalarına mütaallik andlaşmanın (CIV) süresi ile aynıdır; andlaşma, 68 nci maddenin 1 nci paragrafında öngörülen usul dâhilinde gözden geçirilebilir ve icabında onun bünyesi içine alınabilir.

Madde — 28.

Andlaşma metinleri, resmî tercümeler

İşbu andlaşma, müesses diplomatik âdet gereğince Fransız dilinde akit ve imza edilmiştir.

Fransızca metne, resmî tercüme kıymetini haiz bulunan Alman dilinde bir metin, İngiliz dilinde bir metin ve İltayan dilinde bir metin eklenmiştir.

İhtilâf halinde Fransızca metin muteberdir.

Usulüne uygun bulunan salâhiyetnameleri hâmil aşağıdaki tam yetkili temsilciler işbu andlaşmayı mealini tasdiklan imzalamışlardır.

Bern'de yirmialtı Şubat bin dokuz yüz altmışaltı da tek nüsha olarak tanzim edilmiş olup İsviçre Konfederasyonu arşivlerine tevdi edilecek ve aslına uygun tasdikli bir sureti taraflardan her birine verilecektir.

Avusturya adına

Belçika adına

Budgaristan adına

Danimarka adına

İspanya adına

Finlandiya adına

Fransa adına

Yunanistan adına

Macaristan adına

İrak adına

İtalya adına

Lübnan adına

Lihtenştayn adına

Lüksemburg adına

Fas adına

Norveç adına

Holânda adına

Polonya adına

Portekiz adına

Romanya adına

Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Kralıhğı adına

İsveç adına

İsviçre adına

Suriye adına

Çekoslovakya adına

Tunus adına

Türkiye adına

Yugoslavya adına

A) PROTOKOLÜ

Demiryolu ile Milletlerarası Taşıma Merkez Ofisi İdari Komitesi üyelerini seçmek ve yolcuların ölmeleri ve yaralanmaları halinde demiryolunun sorumluluğu ile ilgili olup demiryolu ile yolcu ve bagaj taşınmasına mütaallik 25 Şubat 1961 tarihli Milletlerarası Andlaşmaya (CIV) ek Andlaşmayı kabul etmek üzere toplanan fevkalâde Konferans tarafından tanzim edilen.

A) PROTOKOLÜ

Demiryolu ile Milletlerarası Taşıma Merkez Ofisi İdari Komite üyelerini seçmek ve yolcuların ölmeleri ve yaralanmaları halinde demiryolunun sorumluluğu ile ilgili demiryolu ile yolcu ve bagaj taşınmasına mütaallik 25 Şubat 1961 tarihli Milletlerarası Andlaşmaya (CIV) ek Andlaşmayı kabul etmek üzere 21 ilâ 26 Şubat 1966 da Bern'de toplanan, fevkalâde konferans münasebeti ile Aşağıda imzası bulunan tam yetkili delegeler şu hususlarda mutabık kalmışlardır.

Milletlerarası Andlaşmaların uygulama sahasının Kuzey - Afrika ile Yakın ve Doğu devletlerine genişlemiş olması ve İdari Komitenin teşkilinin Andlaşmalarda öngörüldüğü üzere dokuz üye ile sınırlandırılmasının âdil bir coğrafi taksim yapılması bakımından hâsıl olan güçlük nazarı itibara alınarak,

İdari Komite üyelerinin dokuzdan onbire çıkarılması bakımından CIM in V. ve CIV. nin II nci eklerinin birinci maddesinin 2 nci paragrafının (a) harfi hükümlerinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesi,

kararlaştırılmıştır.

«S 2. — a) İdari Komite Bern'de toplanır, iştirak eden devletler arasından seçilen onbir üyeden teşekkül eder.»

25 Şubat 1961 tarihli CIM ve CIV andlaşmalarını tamamlayan, işbu protokol 1 Temmuz 1966 tarihine kadar imzaya açıktır.

Protokol 1 Mart 1966 da geçici olarak yürürlüğe girer. Tasdikli ve katî olarak yürürlüğe konması bakımından CIM in 66 nci maddesi ile 69 ncu maddelerin 2 nci paragrafı ve CIV nin 65 nci maddesi ile 68 nci maddelerin 2 nci paragrafı hükümleri kıyasen uygulanır.

Usulüne uygun bulunan salâhiyetnameleri hâmil aşağıdaki tam yetkili temsilciler işbu protokolü mealini tasdiklen imzalamışlardır.

Bern'de 1966 Şubat ayının yirmialtınca günü tek nüsha olarak İsviçre Konfederasyonu arşivlerine tevdi edilecek ve aslına uygun tasdikli bir sureti taraflardan her birine verilecektir.

Avusturya adına

Belçika adına

Bulgaristan adına

Danimarka adına

İspanya adına

Finlândiya adına

Fransa adına

Yunanistan adına

Macaristan adına

Irak adına

İtalya adına

Lübnan adına

Lihtenştayn adına

Lüksemburg adına

Fas adına

Norveç adına

Holânda adına

Polonya adına

Portekiz adına

Romanya adına

Büyük Britanya ve Kuzey - İrlanda Birleşik Krallığı adına

İsveç adına

İsviçre adına

Suriye adına
 Çekoslovakya adına
 Tunus adına
 Türkiye adına
 Yugoslavya adına

Demiryolu ile Milletlerarası Taşıma Merkez Ofisi İdari Komite üyelerini seçmek ve yolcuların ölmeleri ve yaralanmaları halinde demiryolunun sorumluluğu ile ilgili olup demiryolu ile yolcu ve bagaj taşınmasına mütaallik 25 Şubat 1961 tarihli Milletlerarası Andlaşmaya (CIV) ek Andlaşmayı kabul etmek üzere toplanan fevkalâde konferans tarafından tanzim edilen,

B) PROTOKOLÜ

Demiryolu ile Milletlerarası Taşıma Merkez Ofisi İdari Komite üyelerini seçmek ve yolcuların ölmeleri ve yaralanmaları halinde demiryolunun sorumluluğu ile ilgili olup demiryolu ile yolcu ve bagaj taşınmasına mütaallik 25 Şubat 1961 tarihli Milletlerarası Andlaşmaya (CIV) ek andlaşmayı kabul etmek üzere 21 ilâ 26 Şubat 1966 da Bern'de toplanan fevkalâde konferans münasebetiyle

Aşağıda imzası bulunan tam yetkili delegeler şu hususda mutabık kalmışlardır :

1. — Yolcuların ölmeleri ve yaralanmaları halinde demiryolunun sorumluluğu ile ilgili Andlaşmanın, 25 Şubat 1961 tarihli yolcu ve bagaj taşınmalarına mütaallik Milletlerarası Andlaşmaya ek teşkil ettiği nazarı dikkate alınarak,

25 Ekim 1952 ve 25 Şubat 1961 tarihli Andlaşmaları imza etmeyen devletler yahut demiryolları üzerinde 25 Şubat 1961 tarihli Andlaşmaların uygulandığı bu gibi devletlerin toprak parçaları,

25 Şubat 1961 tarihinde Bern'de imza edilen demiryolu ile eşya (CIM) ve yolcu ve bagaj taşınmalarına mütaallik Milletlerarası Andlaşmalara ek Protokolün I nci maddesinin hükümlerine göre yolcuların ölmeleri ve yaralanmaları halinde demiryolunun sorumluluğu ile ilgili CIV ye ek Andlaşmaya katılabilirler.

2. — Yolcuların ölmeleri ve yaralanmaları halinde demiryolunun sorumluluğuna ait 26 Şubat 1966 tarihli ek Andlaşmayı tamamlayan işbu protokol,

1 Temmuz 1966 tarihine kadar imzaya açık tutulacaktır.

Protokol tasdik edilecektir.

Bu tarihten önce, işbu protokolü imzalamamış olan Devletlerle yukarda sözü geçen ek Andlaşmanın 26 nci maddesi gereğince ek andlaşmaya katılacak devletler keyfiyeti ihbar etmek şartı ile bu protokole katılabilirler.

Tasdike mütaallik belgeler yahut katılmayı gösteren ihbarname İsviçre Hükümetine tevdi edilecektir.

İşbu Protokol 26 Şubat 1966 tarihli ek Andlaşmanın uygulanmaya konması için öngörülen tarihten altı ay önce yürürlüğe girer.

Usulüne uygun bulunan salâhiyetnameleri hâmil aşağıdaki tam yetkili temsilciler işbu protokolü mealini tasdiklen imzalamışlardır.

Bern'de bin dokuz yüz altmışaltı yılı Şubat ayının yirmialtmı gününü tek nüsha olarak düzenlenmiş olup İsviçre Konfederasyon arşivlerine tevdi edilecek ve aslına uygun tasdikli bir sureti taraflardan her birine verilecektir.

Demiryolu ile Milletlerarası Nakliyat Merkez Ofisi İdari Komite üyelerini tâyin etmek bakımından toplanan fevkalâde konferans ve demiryolu ile yolcu ve bagaj taşınmasına mütaallik 25 Şubat 1961 tarihli Andlaşmaya (CIV) ek teşkil eden yolcuların ölmeleri ve yaralanmaları halinde demiryollarının sorumluluğu ile ilgili ek andlaşmaya dair,

NİHAİ ANLAŞMA

CIM in V. nci CIV nin II nci ekinin birinci maddesinin 2 nci paragrafı (b) bendine ve 20 ilâ 25 Şubat 1961 tarihlerinde toplanan CIM ve CIV nin 6 nci revizyon konferansında alınan karara uygun olarak İsviçre Hükümeti, fevkalâde bir konferansı, toplanmaya çağırmıştır.

Konferans 21 ilâ 26 Şubat 1966 da Bern'de toplanmıştır.

Konferansa katılanlar :

25 Şubat 1961 tarihli andlaşmalara katılan Devletlerin delegeleri,

I

Avusturya	Irak	Portekiz
Belçika	İtalya	Romanya
Bulgaristan	Lübnan	Birleşik Krallık
Danimarka	Liechtenstein	İsviçre
İspanya	Lüksemburg	Suriye
Finlândiya	Marok	Çekoslovakya
Fransa	Norveç	Tunus
Yunanistan	Holânda	Türkiye
Macaristan	Polonya	Yugoslavya

II

Devlet idareleri veya Devlet ülke parçaları delegeleri

Batı Almanya Demiryolları

Doğu Almanya Demiryolları

III

Müşahitler

a) Milletlerarası Hükümet Teşkilâtı

Avrupa Ekonomik Komisyonu (CEE)

Avrupa Ulaştırma Bakanları Konferansı (CEMT)

Demiryolları İşbirliği Teşkilâtının Demiryolları Nakliyatına Mahsus Komitesi (OSJD)

b) Hükümet dışı Milletlerarası Teşkilât

Demiryolları Beynelmîl Birliği (UIC)

Demiryolları Nakliyatı Beynelmîl Komitesi (CIT)

Milletlerarası Ticaret Odaları (CCI)

IV

Demiryolları ile Milletlerarası Taşıma Merkez Ofisi Konferans :

a) 1 Mart 1966 ilâ 28 Şubat 1971 devresi için demiryolu ile Beynelmîl Nakliyat Merkez Ofisinin İdari Komitesinin teşkilî bakımından teklifi;

b) «Yolcuların ölmeleri ve yaralanmaları halinde demiryolunun sorumluluğu ile ilgili olup 25 Şubat 1961 tarihli demiryolu ile yolcu ve bagaj taşımalarına mütâallik milletlerarası andlaşmaya (CIV ek andlaşma) projesini müzakerelere esas olarak almıştır.

Genel Kurul ve komisyonlar tutanaklarında beyan edilen konferans müzakereleri göz önünde tutulmak suretiyle, delegeler aşağıdaki hususlara karar vermişlerdir :

A) İdari komitenin teşkilî bakımından :

1. — İdari komite üyelerinin sayısını 9 dan 11 e çıkarmak maksadiyle CIM in V ve CIV nin II nci ekinin birinci maddesinin 2 nci paragrafının a) harfi şu şekilde değiştirilmiştir :

(2. — a) İdari komite Bern'de toplanır, iştirak eden Devletler arasından seçilen onbir üyeden teşkil edilir.»

2. — Üçüncü beş yıllık devrede toplanacak idari komitenin teşkili şu şekilde olacaktır :

— Başkanlık : İsviçre (daimî delegelik)

— Görevi yenilenen Devletler : İtalya, Çekoslovakya

— Yeni devletler : Avusturya, İspanya, Norveç, Holânda, Romanya, Birleşik Krallık, Fas, Türkiye

3. — CIM in V, CIV nin II nci ekinin değiştirilmesi ile ilgili karara mütaallik bulunan A Protokolü, Devletlerin tam yetkili delegelerinin imzasma sunulmuştur.

B) Yolcuların ölmeleri ve yaralanmaları halinde demiryolunun sorumluluğu ile ilgili, CIV ye ek Andlaşma bakımından :

— Yolcuların ölmeleri ve yaralanmaları halinde demiryolunun sorumluluğu ile ilgili, 25 Şubat 1961 tarihli olup, demiryolu ile yolcu ve bagaj taşımalarına mütaallik milletlerarası andlaşmaya (CIV) ek bir Andlaşma projesi,

B Protokolü

Devletlerin tam yetkili delegelerinin imzasma sunulmuştur.

İmza sırasında aşağıdaki devletlerin, ek andlaşmanın birinci maddesinin ikinci paragrafında ön-görülen uygulamama hakkını kullandıklarından, konferans bilgi almıştır :

Fas, Portekiz, Romanya,

Buna binaen işbu nihai anlaşma imzalanmıştır.

Bern'de bin dokuzyüz altmış altı yıl Şubat ayının yirmi altıncı günü tek nüsha olarak düzenlenmiş olup, İsviçre Konfederasyonu arşivlerine tevdi edilecek ve aslına uygun tasdikli bir sureti bu konferansta temsil edilen hükümetlerden her birine verilecektir.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Millet Meclisi			Cumhuriyet Senatosu		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
22	5	88	49	18	589
26	48	3	51	26	122
29	17	563:564,597, 602:605	35	35	944:945,949, 960:961
30	18	11,11:12,90, 102:105	36	36	983,984,996, 1018:1019
	19	138,139,163, 168:171			
	21	239,240,248, 253:256			
	22	285,286,327:328, 333:336			

I - Gerekeçeli 653 ve eki S. Sayılı basmayazı Millet Meclisinin 17 nci Birleşimine, 1204 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosununun 36 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu kanunu; Millet Meclisi Dışişleri ve Ulaştırma, Cumhuriyet Senatosu Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar ve İskân komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. 1/423